

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

As aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 8 frt, 1/4 évre 5 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 5 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petty sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitótér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Meghívó.

A világo si szabadelvü párt szombaton folyó hó 17-én délután 3 órakor a nagyvendéglő termében

képviselő jelölés céljából

ülést tart, melyre a párt tagjait tisztelettel meghívja

a kerületi szabadelvü párt végrehajtó bizottsága.

Meghívó.

A pécskai választó kerület

szabadelvü pártja

a küszöbön álló országgyűlési képviselő választások alkalmából f. é. október hó 14-én d. e. 10 órakor M.-Pécskán

jelölő gyűlést tart,

melyre a párt tagjait azon kéréssel van szerencsénk meghívni, miszerint azon lehetőleg nagy számban megjelenni sziveskedjenek.

Szomorú István,
pártjegyző.

Kripp József,
pártelnök.

A megye készül.

Arad, október 13.

(—) Holnap Pécska, holnapután Világos, vasárnap Radna és Jászshely tüzik ki a szabadelvü lobogót. — azután sorra

a megye mindenik választó kerülete. Valamennyiben nagy és erejében büszkén bizó párt áll a kibontásra kész zászlók körül. Ha isten segedelme velük, legyőzhetetlenek egytől egyig!

A zászlóbontás nagy és nevezetes órájában büszkén látjuk Aradmegye közönségének legjavát a szabadelvü eszmék hű szolgálatában. Az elvűség volt őseinek erénye, az elvűség az unokák becsülete is; alkotmányos életének legelső órájától fogva az volt, az maradt és annak tartsa meg a magyarok istene, a mi most: szabadelvűnek a szó legigazabb és legbecsületesebb értelmében.

Ki akar itt ellenzéki zászlót bontani ahol nincs ellenzék? Ki akar itt politikai hazudorásokkal szerencsét próbálni? Igazmondó, egyenes lelkű emberek között, mit keresnének a politika komédjásai? Kérdézzük, találgatjuk és meg nem értjük a mi gyarló, emberi eszünkkel.

Pedig mozognak itt mi közöttünk. Pécskán 48-as zászlót akasztottak ki néhány padlás ablakába, Borosjenőn Apponyi Albert hű emberének, Vásárhelyi Lászlónak politikai sorsa felett sirdogálnak a kerület összes guvernántjai. Uram fia, hogy ilyeneket is megértünk.

Ha a pécskai függetlenek öreg apái, valamint a borosjenői Apponyisták öreg apái is feltámadnának egy rövidke órára, alighanem az volna az első kérdésük drága maradékaikhoz: fiaink, elment az eszetek? Aztán érthetőbben is kimagyaráznák magukat, így valahogy:

Edes gyermekeink, szép unokáink nem ismerünk mi rátok csunya komédjaitokban. Nem így gondoltuk mi a dolgaitokat. Hát hagyunk mi magunk után egy szál 48-ast is Pécska városában? Hát arra tanítottunk mi benneteket, gyermekeink Borosjenőben, hogy delibáb után fussatok ész nélkül és ha már politizáltok, hát holdkörös politikusokat kövessetek?

Pécskának harmincz évig kellett a 67-es alap. Most egyszerre 48-ra csavaródjék? Borosjenő mind e mai napig szabadelvü volt. Most megtagadja magát? Es mindez éppen most történjék így, mikor a magyar szabadelvűség világra szóló sikerei egy év alatt közelebb hozták az országot államisége teljes kifejlődéséhez, mint 30 év szakadatlan munkája?

Edes, jó uraim, akik Pécskán, Borosjenőn, Világoson és egyebütt e megyében ellenzéki játékoskákat játszatnak bajszos és bajszatlan emberekkel, edes uraim, önök bizonyára nem nagyon féltik jelöltjeik politikai sorsát, mert úgy látszik, nem veszik valami rémséges komolyan a politikát sem és politikusaikat sem.

A multak tapasztalatait annál kevésbé. — Mert ha önök, ellenzéki urak, visszatekintének előbb, semmint neki ugranának a bizonytalan setétségbe, akkor Pécskán nem lengetne a szél 48-as lobogót és Borosjenőn nem zokognának a guvernántok Apponyi Albert honfi keservei felett. Meg kellene gondolniok, hogy a hol nem vetettek önök számára magot, ott nem is arathatnak; a pécskai

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Két vendéglő.

Irta: Daudet Alfonz.

Nimesből visszatérve történt egy szép júliusi nap délutánján. A hőség szinte elviselhetetlen volt. A fehér, piros, napsütött út, olajbokrok és tölgyták közé kanyargott a fűt a nap, amely mintha halavány esztől volna, elfoglalta az egész menyboltozatot.

Már vagy két óra óta haladtam pusztahelyeken át, amint egyszerre az ut porából néhány fehér házikó bontakozott ki szemeim előtt. Ez az ugynevezett Szent-Vincoze állomás volt. Ott hat házikó, hosszú vörösfedelű pajták, itató-vályuk, melyek körül apró narancsfa és a kis telep végén két nagy vendéglő, egymással szemben az ut két fele.

Valami különös volt abban, hogy ez a két vendéglő oly közel volt egymáshoz.

Az egyik olcsón új, nagy épület, tele élettel és mozgalommal, sarkig kinyitott ajtókkal, a bejárat előtt utazó postakocsival, amelyből az izzadt lovakat éppen akkor fogták ki.

A másik vendéglő ellenben egészen nesztelen és olyan volt, hogy én csupa részvéttől elhatároztam: ebbe megyek be, valamicskét enni.

Belépve, egy hosszú, üres és sötét terembe értem, amely még sötétebbnek és üresebbnek látszott az élénk megvilágítástól, amely három nagy, függöny nélkül való ablakon áradt be.

A terem másik végén egy nő állt és figyelmesen nézett ki az ablakon. Kétszer is meg kellett szólítanom: — Hej vendéglősné!

A nő lassan megfordult s én a szegény perasztó ráncos, fekete, földszínű arozát láttam meg, amely vedlett csipkekendővel volt körülkötve, mint ahogy az itteni vén asszonyoknál szokás. Hanem ez nem volt vénasszony, csak a könyvek venítették meg időnek előtte.

— Mit parancsol? — kérdi szemem megtörülve.

— Nehány peroszig pihenni szeretnék, aztán valamit isszom.

Az asszony osudálkozva nézett rám s meg sem mozdult helyéből, mintha nem értené beszédemet.

— Hát talán ez nem vendéglő?

— De... vendéglő is... De miért nem megy ön oda, ahova a többiek, oda, átellenbe! Az sokkal vigabb...

— Nekem az nagyon is vig... Sokkal alkalmasabb itt.

S nem várva a feleletet, leültem egy asztal mellé.

A vendéglősné meggyőződve arról, hogy komolyan beszéltem, gondos arozal fogott el-látásomhoz. Kinyitotta a szekrényeket, palackokat vett ki, megtörülgette a poharakat, minduntalan hessegetve a legyeket...

Egy negyedóra múlva nagy tányér rontotta állt előttem az asztalon, mellette régi, kökemény kenyér, meg egy palack rossz ízű bor.

— Tessék, — szólt a különös asszony és gyorsan az ablakhoz ment, hogy újra elfoglalja ott az előbbi helyet.

Mig falatoztam, szóba eredtem vele:

— Ide nem valami gyakran szoktak látogatók betérni, egy-e?

— Nem bizony! Soha nem jön ide senki. Mikor csak magunk voltunk itt, akkor egészen más volt: mindenki mi hozzánk tért be ide jártak a kacsára járó vadászok s egész éven át egymást érte nálunk a sok kocsi... De amióta a szomszédaink ide telepedtek, mi mi mindent elvesztettünk... Mindenki szivesebben megy amoda... Itt nagyon szomorú minden... Az éppen a baj, hogy ez nem valami kellemes hely. En nem vagyok szép, lázban szenvedek, a két szép leányom meghalt... Amott pedig folytonosan kacagnak. A vendéglősné szép asszony, csupa csipke rajta minden s olyan nagy aranyláncza van, hogy háromszor körüli a nyakát. A postakocsi vezetője a szeretője s az minden vendéget odavisz. Azonkívül még egy sereg szép leány szolgálja ki ott a vendégeket... Oda hogy özlök a vendég, de meg hogy! A környékről az egész fiatalság oda gyülekezik össze. A kocsisok inkább kerülő utat tesznek, csakhogy oda beérhessenek... En pedig egész napokon keresztül egyedül maradok itt és busulok.

Mind ezt szórakozottan, közönyösen mondta el a szegény asszony, homlokával oda támaszkodva az ablaküveghez. Meglátszott rajta

egyszerű, józan emberből 48-ast és a borosjenői választóból Apponyi hívót nem gyárt ezen a világon senki fia.

Október 28-án eldől majd, hogy merre az igazság. Ha önöké az igaz, győzniök kell, ha miénk, akkor pusztulniök kell az utóból, mert október 28-ika önökre a vég ítélet napja lesz. Innen nem lesz többé feltámadás. A véletlen szeszélye megtoldhatja még ugyan politikai életüket néhány nyomoruságos esztendővel, ha önöké lesz a győzelem, de meghalnak mindörökre, a feltámadás reménye nélkül, — ha elbuknak.

Szabadelvű hiveink csak emeljük magasra a zászlót! Pécska után következnek a többi, sorra valamennyi. Az ellenzék itt is, mint az egész országban, kész a legrosszabbra is, a — halálra; ám akkor a szabadelvű párt megijedve, megerősödve készen legyen a legjobbra a — hosszú életre.

Es a legteljesebb győzelemre.

A közeledő választások máris nagy mértékben lefoglalták az érdeklődést az egész magyar közéletben a maguk számára, elannyira, hogy csaknem minden más közérdekű ügy megakadt. Ez a jelenség nagyon iudokolja a választási mozgalomnak rövid időre történt korlátozását. A törvényhatóságok maguk is a fatális idő magrövidítésére törekcsenek s előrelátható, hogy a választás napja legtöbb helyen az első nap, vagyis okt. 28-ika lesz. Az eredmény tekintetében némely lap máris hozzászólásokba ereszkedik, sőt egyik azt is tudni véli, hogy Bánffy b. miniszterelnök számitása szerint 50 függetlenségi, 30 nemzeti párti, 20 néppárti, 10 nemzetiségi és 5 pártönkivüli képviselő jut be a képviselőházba. Ilyen számitást a miniszterelnök természetesen nem csinált, mint ahogyan annyi ismeretlen tényező mellett nem is lehet csinálni. Egy dolgot azonban a szabadelvű pártban örvendetesen konstataáltak, még pedig azt, hogy az ország összes kerületeiben a szabadelvű politikai fölfogás alig sejtett erővel lépett föl s a jelöltek közül, nem is beszélve pártkülömbsegekről, azok kerültek legkedvezőtlenebb helyzetbe, akik a lefolyt parlamenti küzdelmek alatt a szabadelvűséget

hogyan fölöttébb érdeklí valami a másik vendéglőben . . .

Az ut másik felén egyszerre nagy mozgalom támadt.

A porlepte postakocsi megindult. Ostorpattogás hallatszott, a kocsi vezető kúrtjébe fújt s a leányok kifutottak az ajtóba, élénken kiabálva:

— Isten önnel! Isten önnel!

Odaát a másik vendéglőben egy erős hang vigan énekelte valami csapongó nótát.

A hang hallatára az asszony egész testében megremegett s felém fordulva halkán szólalt meg.

— Hallja kérem? ez az én férjem . . . Ugy-e, szépen dalol?

Meglepetve tekintettem rá.

— Hogyan? A férje? hát ő is átjár oda?

Az asszony észrevehető bánattal bár, de egész gyöngédséggel válaszolt:

— Mit tegyünk? A férfiak mind olyanok.

Nem szeretik látni a könyveket, én pedig szóta mindig sírok, amióta kedves kicsikém elhaltak . . . Aztán meg szomorú itt lenni ebben a nagy házban, ahol soha sincs egy lélek . . . Mikor a szegény férjem nagyon unja magát, átmejj oda s mivel szép a hangja, hát a vendéglőben énekelte velem. Pest . . . most megint rákésdi.

S egész testében remegve, kezét kinyújtva, sűrű könyveket hullatva, amelyek még csufababá tették arczát, lelkes elragadtatással állt az ablak mellett és hallgatta, amint az ő férje egy másik asszonynak azt a dalt éneklí, hogy:

É s azt mondta néki:
Jó napot, szép menyecskel!

egészen vagy részben oserbenhagyták. A pártok közül Apponyi és Ugron pártja jelentékenyen megrosszabbodott helyzetbe jutott. Ezt ma már mind a két pártra nézve meg lehetett állapítani. Kétségtelen, hogy est mind a kettőre nézve az egyházpolitikai harcban követett, de a pártprogramban is folytatott kétes magatartás idézte elő; oly helyzet, amiért csak magukat okolhatják. Ugron Gáborra és pártjára nézve fölötte hátrányosak voltak azok a nemzetiségi paktumkísérletek is, amelyekkel magán segíteni akart s amelyek e párt végzetét szinte megpecsételték. A néppárt föllépése egyébként csak a felső tót vidékeken mutatkozik erősebbnek, bár itt sincsen veszélyes jellege; az agrár-pártot pedig konzervatív jellege már föllépésénél leszerelte. Mindent összevéve, ma még csak azt lehet megállapítani, hogy a szabadelvűség az egész országban örvendetes hódításokat tett.

Az idők jele. Hogy mennyire veszt az ellenzék népszerűsége az országban, annak legékecsében szóló bizonyossága az, hogy a függetlenségi párt legerősebb fészékéből, Ceglédről a minap egy küldöttség járt a szabadelvű körben szabadelvű párti jelölt keresécsé csáljából.

A régi rekvizitumok.

Arad, október 13.

(*) Volt idő, a mikor meglehetett ijesztetni a szabadelvű párti szavazók közül egyeseket, ha a kormánypártiságot az ellenzéki szótár igen változatos kifejezéseivel rájuk olvasták. Voltak idők, midőn a szabadelvű párt tagjai közül akárhányan úgy tettek, mintha hallgatólag igazat adnának a nagyhangu frázis gyártóknak, mert bár lelkükben meg voltak győződve a politikai irányuk helyességéről, valami beteges röstelkedés, az energia lanyhasága elnyomta bennük a szót, melylyel oly könnyű lett volna a támadást leszerelni.

Azok az idők elmúltak. Papir fegyver szuhintásának tekintí ma már mindenki, mely fölött mosolyogni illik, ha megrendelt vélemény kifejezéséről, mamelukságról, a nagyfejték akaratanak rákényszerítéséről szól az ellenzéki harcoss.

Napokig hangostatták nálunk szóval és írásban, hogy egy-két ember fölülről vett parancsra jelölte Hieronymi Károlyt és most ráakarják kényszeríteni Arad polgárságára, a ki nem is tudja, ki ná, micsoda az a Hieronymi és a kinek megválasztása ennek a polgárságnak nagy szégyene lenne. Aztán megtörtént az, hogy ennek az ismeretlen embernek a jelölésére összejött több száz ember, művelt, gondolkodó uri ember, a ki a világ folyását annyira figyelemmel kíséri, hogy meg legyen róla a saját véleménye, és egy hang, egy szó ellentmondás nélkül lelkes éljenzéssel kijelentik, hogy a Hieronymi neve nemcsak nem ismeretlen előttük, sőt igen kellemes, igen jó hangzású.

Ime megtörtént, hogy a kormánypártiak nemcsak egyenként a szavazásnál vallanak majd szint, hanem jó előlegesen, sokan együtt imponáló erővel ismerik el, hogy ők a kormánypártra valók, annak a kormányának a pártjára, mely az ország előhaladásának szabadelvű irányban komolyan munkáló szabadelvű pártból került ki. Megtörtént, hogy az eladdig olyan szerény, olyan csendes kormánypártiaknak immár nemcsak erős meggyőződésük, hanem erős öntudatuk is van, melyet sem gunynyal, sem kicsinyléssel sem öblös dörgedelmekekkel sem egyéb régi rekvizitumokkal nem lehet megijeszteni.

Nem értem, pedig a régi kacsinások közül való! mondja Berényi huszárkapitány

Murai „Huszárserelem“ című vígjátékában, mikor a hatás hiányát tapasztalja.

A mi ellenzékünk szószólói is úgy tesszenek mint Berényi kapitány, előszedik a régi fenyegető tekinteteiket s bár azt kell tapasztalniok, hogy nincs immár hatásuk, mégis csak megismétlik.

Ilyen régi fogás, hogy kétségbe vonják a szabadelvűpárt jelöltje mellett nyilatkozó lelkesedés őszinteségét. S itt két oldalról két egymást egészen jól megcáfoló okot hoznak fel maguk mellett bizonyítékul.

Azt mondják, egyrésztől ugyan hogy is lelkesedhetnének igazán Hieronymiért, mikor az még soha semmifele szolgálatot sem tett Aradnak, melyet eddig csak a hazai földrajzból ismer. Azt mondják és írják másrésztől, hogy az ünnepi hangulat a kormánypártnál okvetlen hamis, mert Hieronyminek az összes ajánló levele az, hogy Aradért sokat fog tetheti. Természetes, hogy ezt a szép frázist a hatás kedvéért a megijesztendő kormány pártnak adják a szájába.

Az egyik részről azzal kisebbitük Hieronymit, hogy ő a helyi érdekeket nem fogja szolgálni, mert hiszen nem itt lakik köztünk, másfelől azt próbálják elhitetni a csorbultni sehogy sem akaró kormánypárttal a snajdig Berényiek, hogy a képviselői állás szentségén ejt foltot, a ki a becsesebb tulajdonságok nélkül való Hieronymire adja szavazatát.

Hol van hát az igazság?

Az bizony ott van a szabadelvűpárt lelkesedésében, mely oly férfias erővel nyilatkozott meg a vasárnapi jelölésnél. Ennek a lelkesedésnek a magyarázatát megadta Vég Aurél és a beszédjében megtalálhatnák azok is, a kiknek kétségeik vannak az őszintesége felől. Találónan fejezte ki, hogy Arad város polgárságának rokonszenvét Hieronymi egész pályafutása igazolja; Hieronymi hazafisága a szakadatlan hasznos munkában nyilatkozik meg és ebben a hasznos munkában keresik nálunk is a hazafiságot. Ez a hasznos munka kicsucosodott az egyházpolitikai alkotásokban, melyekben — hiába nem akarják a kételekedők tudni — Hieronyminek kiváló része volt.

Ebben az eddig kifejtett munkásságban látja a szabadelvűpárt biztosítékát annak, hogy az országos munkába a mi szellemi és erkölcsi értékünkéből annyit fog belevinni a parlamentbe, amennyi az országos érdek szempontjából kívánatos és a mi nagyságunkhoz méltó.

Mert igaza van tisztelt lapársunknak, az „Alföld“-nek midőn hangsúlyozsa, hogy Arad a maga munkaerejével emelkedett, de nincs igaza abban a kijelentésében, hogy Hieronymit a pártja csak a városi érdekek támogatásában elérendő sikereiért jelölí. Epen mi hangostattuk nem is egyszer, mennyire nem egyeztethető össze a képviselőséggel az a szűkkörü fölfogás, melyet ítéletében első sorban a helyi érdekek vezetnek. És a szabadelvű pártban sem jutott eszébe senkinek sem a helyi érdekeket előtérbe tolni — másunnan próbálnak ezzel hangulotot csinálni — de azért olyan régi rekvizitum hatását teheti csak ha ozinizmusnak mondják a beismerést, hogy Hieronymi helyi érdekeinket is (és est az is t, melyet olyan nehezen akarnak oda át meglátni, ismételten hangsúlyozzuk) az országos érdekek keretében [szolgálni fogja. Hát vét azzal a képviselő a népfelcség ellen, ha adandó alkalommal meggyőző szóval ad nyomatékot a mi igazságos kívánatainknak?

Igen, nyugodjék meg tisztelt lapársunk, a szabadelvűpárt sem akar a jövőben lemondani a város boldogulásához szükséges munkásságról a magyarok Istenén kívül mi

is bizunk a magunk erejében, de ha Hieronymi Károly mint törekvéseink osztályosa nagy erejével a segítségünkre lesz majd, annak a bevállása nem ozinizmus, hanem csak őszinteség a mi részünkről.

Ez az őszinteség a törekvéseikben, tetteinkben és szavainkban a mi pártunk térhódításában az er. Ezt az erőt nem fogja megbéníthatni semmiféle félremagyarázás, semmiféle rekvizitum a — múltból.

A választások és a nemzetiségek.

— Szerb és román lapokból. —

Az újvidéki Nale Doba naivnak jelzi a Branik párt ellenzéki politikáját, mely tétovázva jár el a egyszer passzivitást, máskor megint választási küzdelmet kíván hiveinek s nagy szerb-politikájával tétlenségre van kárhóztatva, mert nem felel meg az itteni szerb nép tényleges viszonyainak.

A lap kifejti ezután a szerb mérsékelt párt programját, melynek főbb pontjai:

A 67-es kiegyezés elismerése; a 68-iki nemzetiségi törvény lelkiismeretes teljesítése; a szerb egyház teljes autonómiaja s a sérelmek orvoslása; a szerb kulturális érdekek előmozdítása az állam részéről igazságos módon.

Jellehet ellensége a liberális egyházpolitikának, mindazonáltal nem paktál a néppárttal, mert az még nagyon gyönges s ninosen múltja, hanem igen is csatlakozik a liberális párthoz, mert azzal egyesülve, legtöbb jót várhat a szerb nép jelenlegi viszonyok között. Hervátországban szintén a kormánypártot ajánlja a „N. D.“, csak azt kell követelni, hogy a kormánypárti szerb képviselők komolyan működjenek közre a magyarországi szerb nép felvirágzásában, az egyházpolitikában pedig külön állást foglaljanak el a többi párttal szemben. Azt tanácsoljuk tehát a szerb választóknak, hogy egyetértve s vállvetve a liberális párt köré sorakozzanak, illetőleg Horvátországban az ugynevezett „nemzeti“ kormánypárt zászlója alá.

Az újvidéki „Zasztava“ a nemzeti párt kiáltványáról azt írja, hogy gróf Apponyi pártja nem találván érdemesnek abban a nem-magyar nemzetiségeket csak fel is említeni, nem érdemli meg, hogy csak egy szerb részéről is támogatásban részesüljön.

A néppárt szózatáról pedig a következőleg nyilatkozik: — A néppárt csak lopva érinti kiáltványában a nemzetiségi kérdést s annyi pozitív dolgot sem említ, hogy az 1868. évi 44. törvényozikk, vagyis az ugynevezett nemzetiségi törvény teljes végrehajtását előmozdítsa; s miből világosan az tűnik ki, hogy a nemzetiségeknek azon kis és csekély jogát sem ismeri el, a mely azon törvényben — a papiron — befigyeltatik.

Ehhez képest vajmi könnyű megérteni, miképp magyarán a párt „a nemzetiségek jogos kívánalmairól“ hangzottatott szavait, a melyekről abban tüzetesebben nem nyilatkozik. Ezeket a jogos kívánatokat ő majd a saját kedve szerint határozná meg s még kevessebbel beérné, mint a mennyi reánk nézve a nemzetiségi törvényben foglaltatik. S hogy a néppárt közzétett programjában mennyire ellentétes állást foglal el a nemzetiségek jogos kívánalmi irányában, s Magyarország „nemzeti jellege“ fentartásának hangsúlyozásából tűnik ki. A néppárt sem az, a minek igérkezik.

Az alatt, míg a n.-szobeni „Tribuna“ a küszöbön lévő képviselőválasztásokról írva, a románoknak a teljes passzivitást ajánlja, a bukaresti „Lumea Nona“ okt. 8-iki számának vezéroszikkében a román államférfiak nemzetiségi politikájával foglalkozván, azt megbiz-

hatatlannak mondja és ozikke végén a következő tanácsot adja a magyarországi románoknak:

„Az erdélyreissi román elem lépjen akcióba és ne várja megváltását sem a szeretett császár kegyelmétől, sem a független Románia statusférfiától.

Választási mozgalmak.

Választási határnapok:

Október 28. Arad, Pécska, Jászahely, M.-Radna, Kisjenő, Világos, Borosjenő, Uj-Szent-Anna, Szeged, Temesvár, Országyfalva.

Az országgyűlési képviselőválasztások a megyében.

— Saját tudósítónktól. —

Aradvármegye központi választmánya tegnap délelőtt, 11 órakor tartott ülésében az országgyűlési képviselőválasztásokat valamennyi választó kerületében október hó 28-ra tűzte ki. A választmány e szerint a megyében eddig is követett gyakorlathoz híven a törvény engedte legelső választási határnapban állapodott meg.

Az ülés lefolyása a lehető legcsendesebb volt. Az elnökli alispán előterjesztéseit nagyobbára észrevétel nélkül magáévé tette a választmány is és vitáról, vagy szavazásról az ülés egész tartama alatt szó sem volt.

Pedig számosan voltak az ülésen ellenzéki pártbeliek is, miként a következő névsorból látható is. Részt vettek ugyanis a választmány ülésén Szathmáry Gyula alispán elnöklete alatt: Vászárhelyi Béla, Bohus István báró, Naohinébel Odön, Dálnoky Nagy Lajos főjegyző, Vászárhelyi László, Friebisz Miklós, Pálffy József, Ormos Péter, Oródy Nándor, Pecskaán Sándor, Konopy Kálmán, Vörös Vidor, Issekutz Károly dr., Mittler Isidor dr. és Frits Béla.

Művek utána a jelenvolt összes választmányi tagok nyílt ülésben a szokásos esküt letették, Szathmáry Gyula alispán tett a választmánynak teendői felől kimerítő jelentést utalva arra, hogy a törvény értelmében a választások a vármegye valamennyi kerületében egy és ugyanazon napra lesznek kitűzendők.

Az alispán előterjesztésére egyhangulag elhatározta a választmány, hogy Aradvármegye hét választó kerületében az országgyűlési képviselőválasztások okt. hó 28-án tartassanak.

A választási küldöttségek megalakítására került ezután a sor. Némi, csekély változtatással e tekintetben is az alispán javaslatait fogadta el a választmány egyértelmű megállapodással.

Ezerint a választási küldöttségek így alakultak meg:

A pécskai kerületben választási elnök Schwéger Lajos, jegyző Barbara Miklós, szavazatszedő küldöttségi elnök: Kripp József, küldöttségi jegyző itj. Boljos Mátyas. Helyettes elnökök: Bedrich Lajos és Leitner Pál, helyettes jegyzők: Györfy Jenő és Endreffy Lajos.

A radnai kerületben választási elnök Konopy Kálmán, jegyző Komtves István, szavazatszedő küldöttségi elnök Kovács Aladár, jegyző Sziklai Tivadar. Helyettes elnökök: Dánn György és Seidner Bernát. H. jegyzők: Tabajdy Gyula és Montia György.

A világosi kerületben választási elnök Trök Árpád, jegyző Koczó Károly, szavazatszedő küldöttségi elnök Rakusán Károly, jegyző Bleioziffer József. Helyettes elnökök: Sándora Mór és dr. Hatorán Jakab, h. jegyzők: Valerian József és Popescu János.

A szent-annai kerületben választási elnök Bánhidny Antal báró, jegyző, Vasóczy

Ferencs, szavazatszedő küldöttségi elnök Pénes Akos, jegyző, Lengyel Gábor, Helyettes elnökök: Rajla Márton, Kreutler Ferencs, h. jegyzők: Székalla József és Róz Márton.

A kisjenői kerületben választási elnök Králicz Gyula, jegyző, Serb Gerassim, szavazatszedő küldöttségi elnök: Dr. Broncs Nándor, jegyző Olos Lajos. Helyettes elnökök: Kabdebó Károly és Oltványi Pál. h. jegyzők: Argyelán János és Budai Zsigmond.

A borosjenői kerületben választási elnök Barkass Kálmán, jegyző Barkó Mátyas, szavazatszedő küldöttségi elnök: Csillag Ignác dr. jegyző Csabay Samu. Helyettes elnökök: Sánka Vilmos, Mauró József, h. jegyzők: Horváth János és Damszky István.

A jászahelyi kerületben választási elnök: Molnár Imre, jegyző Skonda László, szavazatszedő küldöttségi elnök Groza János, jegyző: Öry Sándor. Helyettes elnökök: Borsos Lajos, Nemes Zoltán, h. jegyzők: Karácsonyi János és Kacsinka György.

Szavazatszedő küldöttség valamennyi kerületben ke t t ő lesz.

A községeknek az egyes szavazatszedő küldöttségek közötti beosztása tekintetében a régi beosztási tervet tartotta fenn változatlanul a választmány.

Október 20-ikától 31-ig a központi választmány permamens üléseket tart.

A választás Aradon.

— A központi választmány ülése. —

Aradváros központi választmánya tegnap délután 4 órakor ülést tartott Salacz Gyula polgármester elnöklete alatt a városház tanács-termében.

Az ülésen jelen voltak Institóris Kálmán főjegyző, Varjassy József, Salalay Béla, Szalay Antal, Tedeschy Viktor, Kristyóry János, Reichel Károly, Bing Vilmos.

Az ülés megkezdése előtt Varjassy József és Salalay Béla választmányi tagok letették a hivatalos esküt.

Elnök felhívására Institóris Kálmán főjegyző felolvassa a törvényhatósági bizottságnak üléséről felvett jegyzőkönyvet, mely utasítja a választmányt, hogy a választásokra nézve az intézkedéseket tegye meg. Felolvassa továbbá a leérkezett kormányrendeleteket, melyek a választások napját október 28-tól november hó 6-áig szabják meg s utasítják a választmányt, hogy a királyi leirat kihirdetése utáni napon üljön össze, a választás napjának kitűzése s a törvény rendelte intézkedések megtételére, utasítják továbbá, hogy a választási nap és hely iránti határozatát tegye hirdményileg közzé. A választmány ugy a közgyűlési határozatot, mint a kormányrendeletek tudomásul vette.

Salacz Gyula elnök: Felkérem a választmányt, méltóztassék a választás határnapját megállapítani. Mint a törvényhatóság értesítéséből látszik, a határnapot október 28-tól november 6-ig állapíthatjuk meg.

Varjassy József. Hogy a választással járó izgalmakon mentül hamarabb tulesünk, a kitűzött terminus első napját ajánlom a választás megtartására.

Salacz Gyula: Az indítványt annál inkább helyeslem, mert november 1. és 2-án vásár van Aradon, 2-án azonkívül halottak napja, ezeket kivéve pedig csak 3—4 nap marad még hátra.

A választmány ennélfogva egyhangulag október 28-ára azaz szerdára tűzte ki a választás napját.

Salacz Gyula elnök: A törvény értelmében, ha a választók száma az 1500-at meghaladja, két szavazatszedő bizottság szervezendő: az első számú küldöttség a belvárosra a második a külvárosokra.

Választási helyül a régi szokás alapján a városházát ajánlom (Helyes, elfogadjuk.) és pedig a délnyugati termet a belváros, az északnyugati a külváros számára. (Elfogadjuk.)

Kérem továbbá elrendelni, hogy a választók igazoló lapokkal szavazzanak, mert ez meggyorsítja a választást s igen praktikusnak bizonyult mindaddig. A választók igazoló lapok október hó 25. 26. és 27-én kaphatók ki, a belvárosiak Sarkadás Pertyáviaiak a városházatanácsstermében a külvárosiak a gáji alkapitányi hivatalban vehetik át, a választás napján pedig a városháza előtt felállítandó sátorban. (Elfogadjuk.)

A funkcionáriusok tekintetében proponálok, hogy választási elnökökül Kristyó János küldessék ki, ki egyszerűs mind az első szavazat szedő küldöttség elnöke is, jegyzője pedig Rosenberg Miksa dr. A második szavazatszedő küldöttség elnöke Remetey Károly, jegyzője Vannay Gyula. Helyettes választási elnök egyik szavazatszedőbizottság elnöke Szilágyi Ede dr., a második Steinhardt Mór dr. Helyettes jegyzők: Révész Mór és Parecz Béla.

A hirdetésny közhírré tétetik azzal, hogy a választás reggel 8 órakor veszi kezdetét. A tanács kerestessék meg, hogy a sátor felállításáról, a választási helyiségek berendezéséről gondoskodják. A törvény értelmében helyettes elnökök és jegyzők beosztása a választási elnök joga valamint a pártok helyének kijelölése is.

Reicher Károly a választmány által meghatározni kívánja az firtóskedéseket, nehogy esetleg az elnök helytelenül járjon el.

Kristyó János megköszöni a választmány bizalmát s igyekezni fog ennek becsületesen, igazságszeretettel megfelelni.

A választmány az elnök propositióit teljeségükben elfogadja, a pártok elhelyezése tekintetében a választási elnöknek jogot ad intézkedni azon megjegyzéssel, hogy az eddigi szokásokhoz ragaszkodják. Ilykép a szabadelvű párt a városháza déli oldalán, az ellenség pedig illetve a másik párt a főkapu előtt foglal helyet.

A napirend ezzel kilévéen merítve, elnök az ülést bezárja.

Lippáról az alábbi érdekes levelet küldik lapunknak: Lázár Ernő lippai ügyvéd, a ki a lippai választókerületben szabadelvűpárti programmal akart fellépni képviselőjelöltnek, visszahátrépett, mert látta, hogy a kerület szabadelvűpárti választói valamennyien Gergey Gyula németremeteli nagybirtokos zászlaja alá csoportosulnak, kinek hatalmas pártjával szemben elötről minden más párt. Lippán különben az a hír van elterjedve, hogy a nemzeti párti Zselénszki Róbert gróf is, belátva a küzdelem megdőlését, legközelebb szintén visszahátrépett.

Temesvári levelezőnk írja. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszterhez csütörtökön reggel nyolcz tagból álló küldöttség megy fel Temesvárról, hogy út a képviselő jelöltség elfogadására felkérje. Fejérváry Géza br. valószínűleg e hó 24-én este a gyorsvonaton városunkba jön és másnap d. e. programbeszédet tart.

Orczfalváról levelezőnk az alábbiakat jelenti: E hó 12-én az orczfalvi kerület szabadelvű választó polgárai Vingán gyűltek egybe pártértekezletet tartani. Párt elnökké dr. Darabant János ügyvédet választották. Králicz Béla nyug. min. tanácsos volt képviselője a kerületnek bucsu beszédet tartott s utána képv. jelöltté ajánlotta Ambrozi

Béla bárót. E név hallatára a zsufolásig megtöltött terem hallgatósága óriási éljenzésben tört ki. Erre elnök kimondta az egyhangu határozatot, kijelölvén egyszerűs mind a bizottságot, kik Ambrozi Bélát meghívni mentek. A küldöttséget Gócsi Mátyás gyarmatai plébános vezette.

Rövid időre a terembe érkeztek a midőn az éljenzés újból kitört. Ambrozi megköszönte a bizalmat s a jelöltséget elfogadta.

Mindjárt program beszédét is megtartotta.

A lelkesedés leirhatatlan volt. Utána a nemzetiségek nyelvén is tolmácsolták a beszédet.

A hallgatóság száma 2000 ember volt de mind számottevő választó. A választást 28-án tartják meg.

Szolnokon vasárnap délelőtt tartotta meg Kiss Ferenc kir. tanácsos s takaréktári igazgató, a szabadelvűpárt jelöltje, programbeszédét a városházán. Tetszéssel fogadott beszédében éles szavakban bírálta a néppárt működését, mely szerinte alkalmas arra, hogy Magyarország belbékéjét földülje és lakossága között vizályt szitson. A beszédet körülbelül ötazás főre menő közönség nagy figyelemmel hallgatta és végeztével lelkesen megjelente. A függetlenségi- és 48-as pártnak még mindig nincs jelöltje.

Békes-Gyulán a szabadelvű párt vasárnap, október 11-én tartotta alakuló gyűlését, a melyen mintegy 800 választó jelent meg. Pártelnök lett Popovics Jusztn, alelnök Oláh György, jegyzők dr. Follmann János, dr. Ladics György és Lukács Endre. A végrehajtó bizottság 200 taggal megalakulván, Oláh György lelkes beszéde után azon biztos reményben oszlottak el, hogy a város szülöttjének, Terényi Lajos zászlaját a legfényesebb győzelemre viszik.

Alvincz Szóts Pál hírlapíró az itteni szabadelvű párt jelöltje, kit tegnap nagy lelkesedéssel fogadtak a választók minden pártból. Szóts Pál az újabb hírlapírói nemzedéknek egyik legképzettebb tagja, ki jó tollával a „Nemzet” országgyűlési tudósítójaként évek óta szolgálja a nemzeti liberális politikát. Az „Aradi Közlöny” kezdettől fogva kitűnő fővárosi tudósítójaként számítja munkatársai közé. Szótsnek az alvinczi kerületben aligha lesz ellenjelöltje s ha lesz is győzelme kétségtelen, annyira ragaszkodnak hozzá a választók, kik a vidék szülöttét is becsülik benne.

Megyei és városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1896-ik évi október hó 14-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

25. A tanács jelentése az Arad és Uj-Arad között tervezett új hid építése ügyében félbeszakadt tárgyalásoknak újból való felvétele végett a kormányhatósághoz intézendő felirat iránt.

Arad, 1896. október hó 13-án.

Kiadta
INSTITORIS KALMÁN,
főjegyző.

A rendőrorvosi állás.

Arad, október 13.

A következő sorok közlésére kértek meg bennünket:

A legközelebbi napokban törvényhatóságunk egy fontos ügyben fog határozni, mely már is szélesebb körben a diskussió tárgyát képezi.

Az ügy látszólag igen egyszerű. Szavazzon meg a törvényhatóság 1000 frt fizetést egy újonnan létesítendő rendőrorvosi állásra, és ily ekekély áldozat árán közegészségünkön jelentékenyen javítunk. Ez a hivatalosan kiadott jelzés.

Hozzá akarok szólni e tárgyhöz, mert ösmerem Arad város közegészségi állapotát, annak közegészségi személyzetét és ezek működését és ismerem annyira, mennyire az idevágó törvényeket, a külföldi praxist is, hogy

e téren némi felvilágosítással szolgálhassak. Elő sorban konstatálnom kell, hogy nem tudom mi az indító ok ezen változásra, mert tauui vagyunk mindannyian annak, hogy a mai közegészségügyi szolgálat teljesen kielégítő, sőt utóbbi időben, mióta a közpénztárak szegény betegek egy részének kezelését a kerületi orvosok vállairól levette, mind intenzívebben fejlődött.

Ezen állás creálása által tulajdonképen teljes rendszer változtatásról van szó, ezt néhány szóval akarom ösmereteni.

A közigazgatási és egészségügyi törvény, de városi szervezési szabályrendeletünk értelmében is az első fokú egészségügyi hatóság feje a főkapitány, ő az egészségügyi személyzet véleménye alapján hozza végzéseit és rendelkezéseit. Az egészségügyi személyzet főnöke a városi főorvos, ki a főkapitánytól független, de ellenőrsi és irányítja a kerületi orvosok (kik a főkapitánynak is alá vannak rendelve) működését.

Tisztán a nagy világ városokban, mint Budapest, Bécs, Berlin stb. van a közegészségi szolgálat két részre osztva, t. i. a szorosan vett közegészségügyi munka, az orvosi hivatal és kerületi orvosokra van bízva, míg a rendőrorvosi teendőket külön rendőrorvosok végezik, de ott külön állami rendőrség van, feje a főkapitány a rendőrorvosi karnak vezetője, a rendőr főorvos. Ezek ninosenek semmi össetűggsében a tisztai orvosi hivatallal. Már ezekből kiviláglik, azon folyton előállandó contraversió, mely egy ily vegyes rendszernél mindig elő fog állani: az általános egészségügyi intézkedések által vezérelt tisztai főorvos és a tisztán rendőri érdekek által vezetett főkapitány közege az új rendőrorvos lesz ennek áldozata.

Mert rendőrorvos a szó teljes értelmében csak ott lehet, a hol állami rendőrség van, külön vezető rendőrfőorvossal. Így tényleg a mi törvényeinkben rendőrorvosról mindaddig szó ninosen, sem qualificatiója, sem kinevezése fölött rendelkezés ninosen, és így azt hiszem, hogy ha a legközelebbi jövőben rendőrségünkkel együtt egészségügyi hivatalunk is az állam által lesz reformálva, akkor lesz ideje annak, hogy e kérdés fölött döntünk, kerületi orvos, vagy rendőrorvos, vagy mindakettő végerse-e a szolgálatot ily kisebb városokban. Ezen kérdés még sok megtontolást és tanulmányt kíván, mert ma még az sem biztos, hogy országos törvényhozásunk akkor, melyik irányban fog dönteni.

Mi oka tehát annak, hogy most szinte ex abrupto akarjuk e kérdést eldönteni, ugyszólva a tisztai főorvos és a városi közegészségügyi bizottság tehát szakközgegeink véleményének mellőzésével: erre egyéb feleletet nem tudunk, mint azon megújuló panaszt, hogy a városi székházban folyton orvos ninosen jelen. Es mi-kép akarunk ezen segíteni, egy rendőrorvosi állás kreálásával.

Konstatálnom kell ezzel szemben először, hogy ninosenek a világon sehol a városházán orvosi inspectió, még Budapesten sem, a hol egy rendőrfőorvos és 14 rendőr orvos van, mert intézkedik a hirtelen esetek segélyzése iránt az egészségügyi törvény, midőn kimondja, hogy a legközelebbi orvos tartozik adni az első segélyt és bizonyítja ezt városunk tanúsága hol minden esetben a legközelebbi kerületi orvos adja meg az első segélyt, sőt legtöbb esetben ez hozza a balesetet a hatóság tudomására.

De megengedve, hogy ezen osziból állítatnék fel a rendőrorvosi állás, mi-kép lehet ez a városházán, a neki az összes piacokat, élelmi szereket, utcákat, vendéglőket, gyárakat, fizleteket, ipari telepeket, végre a prostitutionalis vizsgálatokat szüntelen végezni, bizony feladatának semmiféle képen sem fog tudni megfelelni.

Mig ellenben a mai rendszernél, a hivatalos órákban kevés kivétellel, mindig van legalább egy orvos jelen és a rendőrségnek nem egy, hanem 8 begyakorlott orvosi közeg áll szüntelen rendelkezésére.

Ezeket öszetefoglalva ezen állás creálása által az egészségügyi szolgálat javítását nem várhatom, hanem igen is hanyatlása bizony be fog következni; de végül azt sem mondhatom el, hogy ezen állás creálása csak 1000 frtba kerülne; mert ha az új rendőrorvos az egyik működő 3 kerületi orvostól a prostitution után járó öszes mellékjövédelmet elszedi, (állása jogos követelményekép) ki fogja kárpótolni a kerületi orvosokat, mert azoknak

Kiadóság által kiadott ezen nagy nemzeti vállalatnak most hosszánk beérkezett 67 ik füzetek egyike a legérdekesebbjeinek, melyek eddig megjelentek. Az egész füzet tartalmát az 1849-iki április 14-én Debreczenben kimondott trónfosztás nevesítés, s nemzetünk történetében páratlanul álló tényének okmányoszerű előadás képezi. Több oly országgyűlési okmányok s nyilatkozatok látnak e helyütt talán először napvilágot, melyek az akkori dicső kor nagy horderejű eseményeire rendkívül érdekes világot vetnek. Tekintettel a szöveg fontosságára, képdísz e füzetben némileg káttérbe esorult ugyan, de mindamellett elég bővegesen járul hozzá a füzetnek is kellő díszítéséhez. Külön mellékletképp van e füzetben csatolva Kossuth szózatának az orosz betörésekor egy hő faksimilója, melyet tudunkkal eddig egy hasonírásnyu még nem kösött. Jelen füzetünk illusztrációi a következők: A Bethlen kard. A kápolnai honvédelem, Nagy Sándor halma, A vássi honvédelem, A főváros a budai vár ostrom idején, Budapest 1896. okt. 8.

TÁVIRATOK.

A királyné.

Budapest, október 13. (Saj. tud. táv.) Erzsébet királyné Gizella főherceggasszony kíséretében ma újra meglátogatta a kiállítást, majd Ós-Budavarába hajtatott át, hol hosszabb ideig tartózkodott.

Az egyetemi hallgatók mozgalma.

Budapest, október 13. (Saj. tud. táv.) Az egyetemi kör elnökévé tudvalevőleg Herczegh Bélát választották meg. A hallgatóság között a Merkl-párt tagjai mozgalmat indítottak, hogy a választást megfellebbezve a rektor által megsemmisítsék. Az ellenzék egy küldöttsége ma járt Bogár István rektornál Hahn János vezetése alatt, s átnyújtotta neki a választás ellen készített fellebbezést.

Köszönet a hírlapíróknak.

Budapest, október 13. (Saját tud. táv.) Dániel Ernő az 'Otthon' utján az összes hírlapíróknak köszönetet mondott azon lelkes támogatásért, melylyel a kiállítással szemben viselkedtek.

Inzultált képviselő.

Budapest, október 13. (Saját tud. táv.) Papp Elek volt országgyűlési képviselőt a József köruton megtámadta Eless Gusztáv ügyvéd és esernyőjével végigvágott a fején. Papp ekkor rávetette magát ellenfelére s azt le is verte. A hosszas küzdelemnek a sarki rendőr megjelenése vetett véget. A verekedés oka régi gyűlölség.

Véres harc az olvekért.

Budapest, október 13. (Saj. tud. táv.) Az alsó-kubini kerületben a kormánypart és néppárt közt heves összeütközés történt, úgy, hogy a csendőrségnek kellett közbelépnie. Mikor azonban a csendőrség megjelent, a csetepaté valóságos harcczá fejlődött már, a felbűszült nép botokkal, fejszékkel megtámadta őket, úgy, hogy a csendőrség fegyverét volt kénytelen használni. Szuronytszegezve vágta a tömeg közzé s két asszonyt keresztül szurta. Csak nagy erőfeszítéssel sikerült a kedélyeket némileg lecsillapítani, de újabb összeütközéstől lehet tartani. Katonáság már rekviraltatott.

Megszökött templomfosztogató.

Budapest, október 13. (Saj. tud. táv.) A bécsi rendőrség táviratban értesítette

a fővárosi főkapitányságot, hogy az egyik elmeügyintézetből Werdan Ferencz hirhéd templomfosztogató tegnap megszökött, az elmúlt éjjel mindjárt nagyobb templombetörést követett el. A főkapitányság a szükséges intézkedéseket megtette.

A sakkverseny.

Budapest, október 13. (Saját tud. távirata.) A sakkversenyben Charonek megverte Osi-goriot, Albin Poielt, Pillsbury Janovszkyt, Wirawer Markót.

Eltemetett munkások.

Budapest, október 13. (Saját tud. táv.) A dob-utoza 84-ik számú házáral történt szerencsétlenség áldozatai közül egy tegnap közvetlenül azután, hogy a Bókusba beszállították, mindjárt meghalt. Hogy kiosoda azonban ez a halott, azt eddig nem tudják, mert nem hallgathatták ki, munkástársai pedig csak annyit tudnak róla, hogy bonyhádi ember. A többiek közül Osaláry Manót, Rendek Mihályt Hellmayer Jánost és Horváth Gyulát még tegnap elboosították a kórházból. Most még három ember: Imre György nap-számos, Tarr Jakab kőmives és Scheffer Lőrincz kőmives fekszik benn a kórházban, kiknek sebei nagyon súlyosak.

Az idegenforgalom.

Budapest, október 13. (Saj. tud. távirata.) A fővárosba tegnap összesen 16583 idegen érkezett a vonatokon. — Es pedig a keleti pályaudvaron jött 9070, a nyugati 6583, a délin 930. Elutazott összesen a fővárosból 14732. Es pedig a keleti pályaudvaron 7534 a nyugati 6470, a délin 725.

A mirigyjárvány.

Kalkutta, október 13. (Saj. tud. táv.) A mirigyjárványnak három ember esett áldozatul.

Az egyesült államok elnöke.

New-York, október 13. (Saj. tud. táv.) A szavazatok eddigi állása szerint Mac Kinleynnek az egyesült államok elnökévé leendő megválasztása biztosra vehető.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos országgyűlési képviselő jelentése. — Budapest, október 13.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kínáltak, a vételek szintén jó volt, s az irányzat szilárd maradt. Elkelt ca 50,000 métermázsé buza 2 1/2 krajoszárral drágábban. Határidőüzlet: Amerikából egy negyed óta magasabb árfolyamokat jelentettek s nálunk is tetemes szilárdsággal indult az üzlet, sárlat felé a némileg gyengült vásárlási kedvre pár krajoszárral lanyhulás állott be.

Zárol 12 órakor:

Őszi buza	7.47—7.48
Tavaszi buza	7.68—7.70
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	—
Őszi tengeri	—
Tavaszi zab	5.93—5.88
Őszi zab	5.82—5.64
Tavaszi rozs	6.80—6.61
Őszi rozs	6.40—6.41
Tavaszi repce	11.05—11.06

Értéktőzsde: Még mindig igen lanyha az üzlet csekély forgalom mellett.

Zárol 12 órakor:

Oszták hitelrészvény	862.40
Magyar hitelrészvény	896.—
Oszták államvasút	860.75
Lombard	—
Jelzálog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasút	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Október 12. —

Hízott sertésárak: L. Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (súlyban) — krig. Fialat nehéz (paronként 320 kilogrammon felül súlyban) 55—56 krig. Fialat középső (paronként 251—320 kilogramm súlyban) — krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. (pár nként 400 kilogrammon felül súlyban) — krig. Óreg középső (paronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Középső (paronként 220—230 kilogramm súlyban) — krig. Könyű (paronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (paronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) — krig. Sertés-létszám: 1896. évi október hó 9-én volt készlet 5497 darab, 1896. évi október hó 10-én felhajtott 1372 darab, 1896. évi október hó 10-én elszállított 652 darab, 1896. évi október hó 12-én maradt készletben 3218 darab. — A hízott sertés árszabályzata: Változatlan.

S Z E J Z S I E T.

— Október 13. —

Mai jegységeink: Késsára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajosár, közönyben 51 forint — krajosár hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 25 frt fogyasztási adót. Száritott moslók 5 frt 20 kr. métermázsánként.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az 'Aradi Közlöny' távirati tudósítása. — Budapest, október 13. d. n. 5 óra.

Buza bányai új	7.20—7.60
Buza tiszavidéki	7.35—7.70
Buza pestvidéki	7.30—7.65
Buza fejtérmezei	7.30—7.65
Buza bácskai	7.85—7.75
Rozs új, elsőrendű	6.30—6.35
Rozs új, másodrendű	6.20—6.25
Arpa takarmány	4.—4.30
Arpa égetni való	5.10—5.90
Arpa sörfőzdei	6.50—8.—
Zab	5.45—6.—
Tengeri bányai	3.90—4.—
Tengeri másnemű	3.80—3.85
Káposzta-repoze bányai	10.50—11.—
Köles	5.15—5.30
Buza március—április	7.43—7.44
Buza szeptember—október	7.68—7.67
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.50—6.61
Tengeri május—június	4.04—4.06
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	5.90—5.92
Zab szeptember—október	5.58—5.63
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	—

Aradvárosi színház.

Bérlet 12. szám. Bérlet 12. szám.

Szerdán, 1896. évi október hó 14-én

Honthy háza.

Színmű 3 felvonásban. Irtá: Herceg Ferencz.

SZEMÉLYEK:

Honthy	Kövi Ede.	Etelka	Bácsné.
Nemere	Báns K.	Margit	Mészáros.
Sándor	Tompá K.	Honthy Ida	Horváth P.
Sass	Szendrei M.	Sass Iván	Balla K.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Október 13. —

Központi szálloda: Kollner Béla kereskedő, Budapest. Dr. Hraas Soma ügyvéd, Orosháza. Makay Emil pénzügyi felügyelő, Temevár. Oppenhausser Gyula magánzó, Csereb. Georgesku János tanító, Fogaras. Dr. Morgenstern Gusztáv ügyvéd, Bécs. Schweiger Henrik birtokos, Bécs.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

Zászlók

kaphatók

Atzél Péter

utozai

Méltóságos báró

Bohus István

ur házában

Maresch Gyula

üzletében

ARADON. 1496

Üzlet áthelyezés!

Vun szerencsém a nagyérdemű közönségnek, valamint igen tisztelt vevőimnek becses tudomására hozni, hogy 21 év óta fennálló

férfi- és gyermekruha üzletemet

Andrássy-tér 8. szám

Gebhardt-féle házba (ezelőtt Réthy Lipót és fia helyiségébe)

helyeztem át.

Számos éveni gyakorlatom e terén valamint előnyös összeköttetésem a monarchia első gyárosaival azon kellemes helyzetbe juttatnak, hogy a n. é. közönség legnagyobb mérvű kívánalmainak is megfelelhessenek úgy jutányos árak, valamint pontos és lelkiismeretes kiszolgáltatása által.

Együttal bátorkodom a n. é. közönség figyelmét dus választéku raktáromra **őszi és téli ruhákban** felhívni.

Az eddig irántam tanusított kitiüntető bizalomért leghálásabb köszönetemet mondva, kérem azt az új üzletben is tőlem meg nem vonni, miért is oda fogok törekedni, e bizalmat a jövőben is kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel: 1445

MOSKOVITZ IZIDOR,

Arad, Andrássy-tér 8. sz.

126871/96. sz.

Hirdetmény.

(A magyar királyi államvasutak szállítási irodája a Lipót-városban.)

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a Lipót városban (V. Arany János-utca 19. sz. a.) szállítási irodát rendezett be, a hol gyors- és teherdarabú szállítványok az összes állomásokra felelősek. Ez iroda, előleges értesítés ellenében jutányos szabványárak mellett gondoskodik a küldemények háztól való elszállításáról is és közvetíti úgy a helybeli mint az átmenő vámköteles küldemények elvámolását.

Budapest, 1896. szeptember 20-án.

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város tanácsa részéről ezennel hözhírré tétetik, hogy a f. évi

őszi országos vásár

október, hó 30-án kezdődik s **öt napon** át, azaz **1896. évi október hó 30-tól 1896. november hó 3-ig** bezárólag tartand.

Aradon, 1896. évi november hó 8-án

A városi tanács.

Jó házból való fiúk

előnyös fizetési feltételek mellett felvétetnek az

„Aradi nyomda részvénytársaság”

könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

Választási zászlók

készítetnek

minden minőségben

és árban

Berán Antal

kárpitos és díszítő műhelyében

Aradon, Szabadság-tér 20.

Pályázati hirdetés.

Aradmegye törvényhatósága 409/896. kgy. határozatával 100 frt évi fizetés és esetenként 80 kr. látogatási díj mellett, egy községi okleveles szülésznői állás rendszeresítését engedélyezvén, annak betöltésére határidőül folyó évi november hó 7-én d. u. 3 órára a község házában kitiizetnek.

Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint kellően felszerelt kérvényüket. Tekintetes Kállay Gyula ternovai járási főszolgabíróhoz címezve a választást megelőző nap déli 12 órig benyujtsák, mert a későbbben érkezők figyelmen kívül hagyatnak.

Agris, 1896. október 6-án.

2442

Az előljáráóság.

Arad. szab. kir. város polgármesterétől

1527/1896. pm.

Hirdetmény.

Közírré teszem, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági utjainak építési, kezelési és fentartási kiadásairól, valamint az ezen kiadásokat fedező bevételekről 1897. és 1898. évekre terjedőleg általam összeállított a törvényhatósági közigazgatási bizottság által előkészítőleg tárgyalat s megállapított költség előirányzat, a f. hó 12-től 26-ig 15 napra a városház tanács termében közszemlére kitétetvén, jogában áll azt mindenkinek megtekinteni, ellene felszólalni s a felszólalást hozzám a f. hó 26-ig bezárólag írásban benyujtani.

Aradon, 1896. évi október hó 9-én

Salacz Gyula,

Arad sz. kir. város tanácsos polgármester.